No. 229. ANNO 1850. ARNHEMSCHE COURANT. Donderdag 21 November.

Is, in den tegenwoordigen staat van zaken, het behoud van den vrede in Europa, wenschelijk en mogelijk?

II.

Neemt men, gelijk wij meenen dat men wel niet anders kan, aan, dat de veldtogt tegen Keurhessen inderdaad eene vermomde veldtogt is tegen alle constitutionele regering en de eerste stap van eene reeks van vele volgende, zoo zal men tevens tot de gevolgtrekking moeten komen, dat er slechts éene kans is den oorlog te vermijden: namelijk den oorlog niet te schromen; geen stap achteruit te gaan, maar zich vastberaden gereed te houden, op de argumenten van kogel en zwaard, met de argumenten van kogel en zwaard te antwoorden. Zijn Oostenrijk en Rusland overtuigd, dat Pruisen en de constitutionele Staten van het Westelijk Europa geene aanranding op de constitutionele regeringen dulden zullen, en dat het eerste schot door hen gelost, de uitbarsting van eenen algemeenen oorlog van het westelijk tegen het oostelijk Europa, van de constitutionele tegen de absolute regeringen, ten gevolge moet hebben, dan is er mogelijkheid dat zij de kans niet wagen zullen. Rusland en Oostenrijk hebben vele kwetsbare punten; hunne vermeende kracht is alleen gelegen in hunne *aanvallende* houding; keer de positie om, bedreig hen met eenen tegen-aanval, laat Frankrijk zich gereed houden op het eerste sein van den oorlog met Sardinië in de Italiaansche bezittingen van Oostenrijk te vallen, en de nog smeulende vonk van den Hongaarschen opstand weder aan te blazen, laat van den anderen kant een Pruisisch legerkorps Bohemen bedreigen en de kracht van Oostenrijk zal gebroken wezen. Rusland blijft dan nog over, en wij minachten het gewigt niet, dat een dergelijke vijand in de schaal werpt, maar Rusland alléén tegenover het gansch beschaafd Europa, zou eenen strijd te strijden hebben, die voor het minst, zeer gewaagd zou zijn. De Russische soldaat is eene zeer doelmatige oorlogs-machine, een geschikt krijgsmateriaal, een kunstig stel van zenuwen, pezen en spieren tot het voeren van sabel, geweer en kanon in- en afgerigt. Maar wat aan den Russischen soldaat ontbreekt, is het overwigt van den intellectuëlen moed, die de legers van het westen hunne voorname kracht bijzet. Voor den Russischen soldaat is de oorlog eene zaak van dienst; hij laat zich nedersabelen of behaalt eene overwinning, omdat zoo het consigne is, omdat de korporaal, de kapitein, de kolonel, de generaal, de Keizer het bevolen heeft; terwijl de legers van het beschaafd Europa vallen of zegepralen voor eene overtuiging die de hunne is.

Si vis pacem, para bellum is eene spreuk, welker waarheid vooral in deze dagen bevestigd wordt. De tijding alleen dat Pruisen zich ernstig tot het voeren van eenen oorlog toerustte, was voldoende, om terstond den uitdagenden toon lager te doen dalen. En zoo haast verflaauwt Pruisen's vastberadenheid niet, of men slaat den eisch weder op. Wil Pruisen zijnen tegenwoordigen terugtred voortzetten, en den vrede door concessiën en opofferingen koopen, zoo zal dit slechts het middel zijn om van de zijde der reagerende en restaurerende mogendheden de eischen van meerdere concessie en meerdere opoffering uit te lokken en, over eenige maanden misschien, tot een uiterste gedreven te zijn, waarvoor geene concessie of opoffering meer baat, om dan toch tot eenen oorlog gedrongen te worden, welks lotgevallen en einde niemand voorzien kan. Zwakheid baart zwakheid en elke transactie met overtuiging of beginsel geeft aanleiding tot nieuwe transactie. Het is nog de vraag, in hoeverre de tegenwoordige Pruisische regering opregt en in gemoede constitutioneel is en of zij haar gevoel verloochent, wanneer zij de constitutionele zaak voor consideratiën van goddelijk Souvereiniteits-regt doet buigen; maar dit is zeker, dat, voor den uiterlijken vorm althans, Pruisen de kampvechter is der constitutionele zaak en dat niets op dit oogenblik voor die zaak noodlottiger is, dan weifeling en terugtred. Men behoudt alzoo tijdelijk den vrede; maar zelfs de vrede kan te duur gekocht worden. Vrede ten koste van zelfstandig en onafhankelijk bestaan, vrede die met grondwettige regering betaald wordt en voor welke men eigendunkelijke willekeur inruilt, is geen zegen. Dit is inderdaad doen, wat de dichter zegt: *propter vitam vivendi perdere causas.* Gelijk voor personen, zoo bestaan ook voor volken consideratiën, voor welke alle redenen van gemak, veiligheid en vreedzamen zin moeten onderdoen. Wanneer de waardigheid, wanneer het gansche volgend constitutioneel leven van een volk op het spel staat, wordt die vredelievendheid, anders eene zoo lofwaardige deugd, een verachtelijk gebrek. Het heet dan geene *vredelievendheid* meer, het heet *lafhartigheid*. En het is met dien naam, dat de geschiedenis de regeringen brandmerkt, die ontijdig de vredes-vaan opsteken, waar pligt hen gebiedt de hand aan het zwaard te slaan.

Wanneer wij derhalve vragen: Is, in den tegenwoordigen staat van zaken, het behoud van den vrede in Europa *wenschelijk?* zoo bedoelen wij er alleen dit mede: Is het, in eenen staat van zaken, wanneer het absolutisch Europa eenen kruistogt begint tegen het constitutioneel Europa, van welke Keurhessen slechts de eerste etappe is, meer waard vrede te houden dan de constitutionele regering, den grondvorm van alle regeringen van het beschaafd Europa, te handhaven, te beschermen en te verdedigen? is een voorbijgaande oorlog een zooveel grooter ongeluk, dan eene blijvende willekeur? Is, ingeval van oorlog, oorlog *nu*, terwijl de bevolkingen der constitutionele staten hare regeringen ter zijde staan, niet verkieslijker dan wanneer de oorlog ontvlamt gedurende of door de botsingen die, zeer mogelijk, volgen zullen, wanneer de ontijdige vredesgezindheid der vorsten de te-leur-gestelde verwachtingen der bevolkingen verijdelt en hen van zich vervreemd en tegen zich verbitterd heeft?

En wanneer wij vragen: Is, in den tegenwoordigen staat van zaken, het behoud van den vrede in Europa *mogelijk?* zoo bedoelen wij er alleen dit mede: Zal niet het gestadig inwilligen de eischen gestadig hooger doen klimmen? en zal men ten slotte niet, langs dien weg der inwilligingen, wanneer alle stof van opoffering en concessie uitgeput en verbruikt is, tot eenen veel meer onvermijdelijken, veel min eervollen oorlog komen, dan wanneer men de grenspalen daar stelde, waar de eer niet verder gedoogt achteruit te gaan, en standvastig zeide: overtreed gij die grens, dan is oorlog het eenig middel van beslechting tusschen ons?

Wanneer wij noch tot onvoorwaardelijken vrede nopen, noch instemmen met het gejuich van hen die aan oogenblikkelijke rust de toekomst eener natie zouden willen ten offer brengen, zoo is het niet omdat wij de zegeningen van den vrede niet hoogschatten of de rampen des oorlogs niet betreuren. Maar zoover is de Europesche beschaving niet gevorderd, dat wij al onze twisten en geschillen zonder de wapens beslechten kunnen, en nog ontbreekt de internationale magistratuur, die in het hoogste ressort, naar de regelen eener volken en staten bindende wet, tusschen regt en onregt oordeel velt. Europa verkeert nog in dien toestand, dat er verwikkelingen zijn die alleen het zwaard kan doorhakken, en diplomatische weefsels waarin de kogel alleen eene opening kan boren. Zulk een toestand is, vreezen wij, de tegenwoordige, een toestand waarin men nog mag *afwachten*, maar niet verder *wijken*. De verantwoordelijkheid van den oorlog ruste op hen die den oorlog beginnen. Westelijk Europa zal het niet, maar het behoort zich gereed te houden om, zoo de eer den strijd gebiedt, dien manmoedig en zonder weifeling te voeren.

Buitenlandsche Berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 17 *nov.* Eerstdaags zal, naar men van goed onderrigte zijde verneemt, alle onzekerheid over de Duitsche zaak opgeheven worden en nog altijd blijft de hoop bestaan, dat door Oostenrijk en Pruisen aan eene minnelijke schikking boven eene beslissing door de wapenen de voorkeur zal gegeven worden. Aan de vrije conferentiën te Dresden zullen, naar men verneemt, de ministers-presidenten van Oostenrijk, Pruisen en Beijeren, Prins *Schwarzenberg*, de heer *v. Manteuffel* en de heer *v. d. Pfordten* in persoon deel nemen.

Het schijnt niet, dat men alle Duitsche staten tot het afvaardigen van gezanten, tot deze conferentiën zal uitnoodigen.

— De standen-commissie te Kassel heeft bij een besluit van den 14den andermaal geprotesteerd tegen de door het ministerie onlangs afgekondigde inning der belastingen en de ambtenaren, die hiertoe mogten overgaan, bedreigd met regterlijke vervolging.

— Graaf *Rechberg*, de bonds-commissaris voor Keurhessen, heeft een besluit genomen, volgens hetwelk allen, die zich bij het verzet tegen het opbrengen van belastingen of op andere wijze door weerspannigheid tegen de keurvorstelijke regering onderscheiden hebben, bij de inkwartiering der bondstroepen in Keurhessen bij voorkeur door eene talrijke inkwartiering zullen gestraft worden.

— Volgens officiëele berigten zal de bondsvesting Rastatt heden door alle Pruisische troepen ontruimd worden.

— Een gedeelte van de uit Baden terugkeerende Pruisische troepen zal in het groothertogdom Nassau en wel in de aan Frankfort en Keurhessen aangrenzende districten kantonnementen betrekken.

Frankfort, 18 *nov.* Het gisteren nog twijfelachtige uitrukken der Pruisische troepen uit Baden, is thans stellig. Reeds morgen zal een groot gedeelte van het Pruisische bezettingsleger, naar men zegt 8 à 10,000 man, per spoortrein hier aankomen en voorloopig de Nassausche kantonnementen betrekken.

Te gelijkertijd trekt het 31ste regiment van hier naar Giessen, om, volgens het zeggen van eenigen van daar naar Wetzlar en volgens anderen naar Kassel te marcheren, alwaar tegen morgen avond 8 bataillons vereenigd zullen zijn. In deze stad zullen troepen van het Pruisische 28ste regiment infanterie binnenrukken. De te Hanau verwachte Oostenrijksche troepen waren heden namiddag nog niet aangekomen. Tegen de leden van het geregtshof, die geweigerd hebben aan de maatregelen der regering gevolg te verleenen, zullen dwangmaatregelen worden genomen. Zoo werden onder anderen bij het lid van het hof *von Bischofshausen*, president van de thans geopende assises, twintig, (volgens anderen zefs vijftig) manschappen ingekwartierd. Niettegenstaande de zware druk die thans op Keur-Hessen rust, schijnt de inzameling van bijdragen voor de ontslagene officieren, groote deelneming te vinden.

De stemming der beurs was heden iets vaster, ofschoon de lagere prijsnoteringen uit Berlijn van gisteren, tot onderscheidene onrustbarende geruchten aanleiding gaven.

Fulda, 26 *nov.* Heden bemerkte men geene beweging van troepen, behalve dat eene batterij twaalfponders door de stad naar Masbach vertrok.

Hier is het hoofdkwartier der tweede divisie, dat der eerste divisie bevindt zich met de voorhoede te Hünfeld; 1 à 2 uren aan gene zijde van Hunfeld, te Gruben en Burghann, staan de uiterste voorposten. Eenige uren verder noordwaarts over Eiterfeld, Rotenkirchen en Hasselstein, loopt de demarcatie lijn, die vooreerst door geene troepen, noch van deze, noch van gene zijde, overschreden zal worden. Het hoofdkwartier van den Prins *von Thurn und Taxis* is in de stad Fulda gebleven en zijne troepen staan nog 1 à 2 uren achter die stad. Links hebben zij zich tot aan de grenzen van het groot-hertogdom Hessen en regts tot aan die van Beijeren uitgestrekt, echter aldus, dat zij steeds snel zich in slagorde kunnen scharen en alle wegen en passen bewaakt en bezet zijn. Opmerkelijk is het, dat den 16den en 17den ook Oostenrijksche troepen van het Vorarlbergsche legercorps over Brucknau naar Sluchtern, Neuhoff enz. tot digt bij Löschenrot in Keurhessen zijn opgerukt en zich dus hier onmiddellijk aan het Taxische legercorps aansluiten. Er is derhalve eene aanzienlijke massa troepen binnen het kleine plaatsbestek eener arme bergstreek zamengetrokken. Gij zult u kunnen voorstellen hoezeer de geplaagde inwoners eenen *spoedigen* gunstigen uitslag wenschen van de onderhandelingen tusschen Weenen en Berlijn, ten einde van dezen zwaren last bevrijd te worden. Naar men verneemt, zullen weldra magazijnen opgerigt worden, om de verpleging der troepen ligter en zekerder te maken.

Salzburg, 28 *nov.* (*Per telegraaf.*) Ook het overige gedeelte van het Vorarlbergsche korps is de Tyrolsche grenzen overgetrokken en naar Bamberg opgerukt.

Luxemburg, 27 *nov.* Na hevige discussiën, die op gisteren, de Luxemburgsche Kamer vier uren bezig hielden, nam de vergadering de volgende gemotiveerde orde van den dag aan, betrekkelijk de houding van Luxemburg tegen over Duitschland:

De Kamer,

»Overwegende, dat het gouvernement, hoewel mede gewerkt hebbende tot herstel van den bondsdag, verklaarde niet te willen bijdragen tot dwangmaatregelen tegen een constitutioneelen staat van Duitschland;

»dat niettemin de maatregelen door de mogendheden, die thans de bondsvergadering uitmaken, zijn ten uitvoer gelegd, Hessen bezet is en ten gevolge daarvan bijna geheel Duitschland onder de wapenen staat;

»hoopt, dat het gouvernement tot verkrijging der onzijdigheid, waarvan het spreekt, zich zal haasten tot terugroeping van den gezant, waardoor het te Frankfort vertegenwoordigd wordt, zoo lang de andere Duitsche Bondstaten de vergadering te Frankfort niet erkennen of er geen deel aan nemen.''

Opmerkelijk is het, dat de administrateur-generaal der financiën stemde vóór het amendement des heeren *C. Metz* (gisteren door ons medegedeeld), en de president van den regeringsraad voor de bovenstaande gemotiveerde orde.

In de namiddag-zitting keurde de vergadering het budget voor openbare werken goed, en ging uiteen tot den tweeden dingsdag in februari 1851, aan haren president de magt latende, om haar buitengewoon te doen zamenkomen, als de gebeurtenissen dit eischten.

Mainz, 27 *nov.* Aan den hof-boekdrukker *Theodoor von Zabern* alhier, is gisteren avond door de hooge regering der Bondsvesting Mainz verboden de bij hem verschijnende *Mainzer Zeitung* verder uit te geven.

Van de Weimarsch-Hessische grenzen, 26 *nov.* Op het oorlogs-tooneel alhier heeft eene kleine verandering plaats gehad; gisteren namelijk, kwam in het hoofdkwartier van den generaal *v. d. Gröben* het berigt aan, dat er *een wapenstilstand van acht dagen* gesloten was; ten gevolge daarvan werden de voorposten plotseling ingetrokken en er zijn heden eenige veranderingen in de troepen der grensplaatsen gemaakt. Zoo is het 7de Pruisische bataillon jagers van Buttlar naar Geisa en de naar de Beijersche zijde gelegene plaatsen voorgerukt en door linietroepen van het 12de regement vervangen.

Berlijn, 27 *nov.* Het schijnt, dat de verwachtingen, welke men van Oostenrijks concessiën gekoesterd had, te overdreven waren. Oostenrijk wil de vrije conferentiën in Weenen openen en de uitslag daarvan kan dan aan de goedkeuring van den bond onderworpen worden. Hierin echter ligt thans niet de moeijelijkheid tegen de overeenstemming van Oostenrijk en Pruisen. Nu is voor Oostenrijk de hoofdquaestie: de uitvoering der bondsbesluiten in Sleeswijk en het observatie-leger aan de Eider. Wij gaan derhalve eene krisis met rasse schreden te gemoet, want het schijnt volkomen onmogelijk, dat Pruisen de uitvoering der bonds-besluiten aan de Eider door Oostenrijk en nog minder door Rusland zal kunnen dulden.

FRANKRIJK.

Parijs, 26 *nov.* De zitting der Wetgevende Vergadering van heden is ter naauwernood de vermelding waardig.

De Vergadering moest zich verklaren over het verzoek om eene vervolging te mogen instellen tegen den heer *Chavoix*, wegens het ongelukkig tweegevecht, waarin hij zijne tegenpartij gedood heeft. Tot nu toe werden alle dergelijke verzoeken, op denzelfden grond berustende, door de vergadering van de hand gewezen. De commissie, waarvan de heer *Victor Lefranc* rapporteur was, zonder de quaestie van beginsel omtrent het tweegevecht te onderzoeken, maar zich bepalende bij de verwijzing op al die gelijksoortige antecedenten, en na te hebben aangewezen, dat het een eerlijk en geregeld gevecht is geweest, stelde voor, het verlof te weigeren. De aldus gestelde quaestie, was reeds vooraf als uitgemaakt te beschouwen. Niemand heeft tegen de conclusiën van het rapport gesproken en het verlof werd nagenoeg met algemeene stemmen geweigerd.

Bij den aanvang der zitting werden door den minister van Financiën onderscheidene meer of minder belangrijke wets-ontwerpen aangeboden. Het eerste dezer ontwerpen strekt om de supplementaire credieten, door den President der Republiek tijdens de schorsing der parlementaire werkzaamheden geopend, te regelen.

Twee andere ontwerpen betreffen den terugkoop van zekere actiën der maatschappij van de Vier Kanalen en van de Rhône naar den Rijn. De minister heeft verlangd, dat deze beide ontwerpen urgent verklaard zouden worden, dat door den heer *Sainte Beuve* bestreden, maar door de vergadering aangenomen werd.

Een laatste ontwerp, waarvan de heer *Fould* de memorie van toelichting heeft voorgelezen, heeft ten doel, over te gaan tot eene nieuwe schatting der inkomsten van vaste goederen en, om bij gevolg, tot eene meer naauwkeurige verdeeling der belastingen te geraken. Dit ontwerp werd door de vergadering bijzonder gunstig ontvangen.

In den loop der zitting heeft de heer *Bocher*, rapporteur der commissie, belast met een onderzoek ten aanzien der belasting op de dranken, aangekondigd, dat die commissie hare taak ten einde had gebragt. Haar blijft nog slechts over, hare besluiten aan het oordeel van den minister van Financiën te onderwerpen. In afwachting hiervan heeft de heer *Bocher* verzocht, dat de uitgebreide stukken, die tot grondslag gestrekt hebben van het werk der commissie, zouden gedrukt en rondgedeeld worden. Dit voorstel is algemeen aangenomen.

Bij de wet op de pensioenkassen (*caisses de retraite*), in de vorige zitting aangenomen, wordt eene commissie ingesteld, die belast zal zijn met het onderzoek van alle quaestiën, welke op het bestuur dier kassen betrekking hebben. Volgens de bepaling van art. 13 dier wet, moeten vier leden der Wetgevende Vergadering deel uitmaken van die commissie. Een gedeelte der zitting werd besteed aan de verkiezing van die leden. Slechts drie kandidaten verkregen de volstrekte meerderheid: het waren de heeren *Armand* (van Melun), *Benoist d'Azy* en *Dufournel*. Voor de verkiezing van eenen vierden kandidaat zal men tot eene nieuwe stemming overgaan.

Verder werden rapporten uitgebragt over verzoekschriften, van alle belang ontbloot.

De heer *Hubert Delisle* heeft het rapport ingediend over het wets-ontwerp op het tusschen Frankrijk en Sardinië gesloten handels-tractaat. Op verzoek van den rapporteur werd de discussie bepaald op aanstaanden maandag.

Parijs, 27 *nov.* Bij een besluit van den President der Republiek zijn 40,000 jonge soldaten van de klasse van 1849 onder de wapenen geroepen, die in de garnizoenen van de oostelijke departementen zullen worden verdeeld. Dit is de bevestiging van een gerucht, dat reeds sedert eenige dagen liep. Gezegd besluit wordt gegrond op den staat van zaken in Duitschland, welke aan de Fransche regering veel ongerustheid schijnt in te boezemen, ofschoon velen zich over deze groote bezorgdheid verwonderen, daar in der tijd Frankrijk niet het minste deed toen Oostenrijk Sardinië overweldigde en toen Rusland Hongarije hielp ten onder brengen; waarom dan nu juist dezen buitengewonen maatregel genomen, nadat Pruisen voor Oostenrijk teruggetrokken en dus de aanleiding tot eene wederzijdsche botsing verdwenen is? Het is dan ook duidelijk, dat de vrees voor een strijd tusschen Pruisen en Oostenrijk niet de voornaamste reden voor dezen buitengewonen maatregel is, maar dat de regering welligt niet geheel zonder grond beducht is voor de woelingen der demagogen, welke
van de spanning, waarin de bevolking en het leg
van Pruisen op dit oogenblik verkeeren, zond
kunnen gebruik maken, om een kans te wagen
dit gedeelte van Duitschland en aldus het sein
geven tot eene beweging, die ook elders in Euro
weerklank konde vinden.

— De gunstige indruk welke de boodschap d
Presidents gemaakt heeft, schijnt nog spoediger
verdwijnen dan men wel gedacht had. Men begi
weder allerwege te spreken over de bezwaren
het oogenblik en het duistere van de toekomst.
botsing schijnt slechts uitgesteld, maar niet afgest
te zijn. Ook de zaak van den heer *Yon* blijft
tegenstrijdige geruchten aanleiding geven. Sommig
beschouwen haar als van groot gewigt en zien
gevaarlijke gevolgen van te gemoet; anderen blij
haar nog altijd vrij belagchelijk vinden en geloo
niet, dat hare gevolgen te duchten zijn. Het laa
gevoelen vindt de meeste voorstanders,

— Een electrische telegraaf naar het stelsel
mont zal op het Elysée worden opgerigt; hij zal
al de ministeriën en de prefectuur van politie in
meenschap worden gesteld.

— Te Lyon heeft de boodschap van den Presid
(wel te verstaan, die door *de Presse* was zame
geflanst), zulk een grooten indruk gemaakt,
men een oogenblik aan de geheele verandering
de politiek des Presidents geloofd heeft en da
generaal *Castellane* al zijne troepen op de been h
moeten brengen.

— Uit Turijn meldt men, dat in de zitting
de Kamer der Sardinische afgevaardigden van
12den november, het kabinet, dat eene aanzienl
meerderheid telt, bijna gevallen was door een *m*
verstand. Het betrof eene zaak, waarover in d
grond het eigenlijk allen eens waren, maar wa
omtrent een aantal amendementen waren voorgest
zoodat door spitsvondige redeneringen, door pra
en tegenpraten ten slotte de meerderheid bleek one
te zijn met het ministerie en dit er eene kabin
quaestie van moest maken, waardoor gelukkig
bij tijds de oogen geopend werden. Overigens zu
de Sardinische Kamers eerstdaags gesloten en
binnen kort de zitting weder geopend worden.

— Onderscheidene dagbladen melden, dat de he
Baroche eerstdaags in de Wetgevende Vergader
eene aanvrage om een crediet van drie millioen fran
als tractement voor den President der Republi
zal ter tafel brengen.

— De *Evénement* deelt bijzonderheden mede o
den persoon van *Allais*, die aan den commissaris
politie *Yon* de, naar men zegt valsche, berigten
schaft heeft over een complot der Decembristen te
den heer *Dupin* en generaal *Changarnier*. Die
zonderheden luiden aldus:

»Een volksvertegenwoordiger ontving heden m
gen een brief, waarin *Allais* om een bezoek
hem in het hospitaal la Charité verzocht. Die ve
tegenwoordiger voldeed aan deze bede en uit
tusschen hen ontstane gesprek bleek het volgen

»*Allais* verzekert ten krachtigste, dat hij in h
danigheid van agent van politie der Wetgevende V
gadering, deel genomen heeft aan de veel bespro
bijeenkomst der Decembristen op 26 october. (M
heeft inderdaad ten zijnen huize alle brieven
oproeping gevonden, die aan hem, als lid van
genootschap, gerigt waren). Toen het er in wez
lijkheid op aankwam om te loten wie de heer
Dupin en *Changarnier* vermoorden zou, viel
hem het lot om dezen laatsten te dooden. Ofscho
hij, als agent van politie, zich door dat lot niet g
bonden achtte, was hij toch zoo getroffen over
tooneel, dat hij zich zeer onpasselijk gevoelde.

»*Allais* meldt voorts, dat hem en zijne medepl
tigen allerlei gunstbewijzen zijn betoond; elk der
zamengezworenen had eene som van 40 francs on
vangen, hij ook; die som heeft hij echter nog de
zelfden dag in handen van den heer *Yon* gedep
neerd.''

Ofschoon de *Evénement* het bovenstaande in
krachtigste bewoordingen verzekert, noemt de *P*
trie het bepaaldelijk een louter sprookje.

— De generaal *Hurault de Sorbée* is binnen d
hoofdstad overleden. Hij was de laatst in leven zij
de officier der jonge garde, die in de ballingsch
des Keizers op het eiland Elba deelde.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 29 *nov.* Z. M. de Koning he
tot raadsheer in den Hoogen Raad der Nederland
benoemd den heer mr. *J. A. Mutsaers*, lid
de Tweede Kamer der Staten-Generaal, oud-minis
voor de zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst
oud-kantonregter. Die heer was door de Twe
Kamer het eerste op de lijst van kandidaten v
die betrekking geplaatst.

— In de zitting van de Tweede Kamer der State
Generaal van heden, heeft de commissie voor
verzoekschriften omtrent een aantal adressen vers
uitgebragt.

Het wets-ontwerp tot het toekennen van pensio
aan twee leden van de Eerste Kamer der State
Generaal is, na eene langdurige beraadslaging,
54 stemmen tegen ééne *afgestemd.*

Het wets-ontwerp betrekkelijk de heffing der gro
belasting in Limburg is met algemeene stemmen *aan*
genomen.

Vervolgens is het wets-ontwerp tot overschrijvin

...p de begrooting voor het pensioenfonds over 1850 ...behandeld, en ten slotte met 30 tegen 17 stemmen ...fgestemd.

De vergadering zal morgen ochtend te elf ure ...vergaan tot de behandeling van het wets ontwerp ...ot vaststelling van het regt van registratie voor de ...rieven van naturalisatie.

Nijmegen, *29 nov.* Gisteren morgen begaf zich ...ene commissie uit de arrondissements regtbank al...ier, vergezeld van genees- en heelkundigen, naar ...e Hatersche heide, schependom dezer stad, ten einde ...p de plaats zelve een geregtelijk onderzoek te doen ...mtrent de oorzaak van den dood van een 23jarig ...eisje, genaamd *Petronella Willems*, wier lijk des ...achts te voren aldaar door hare familie in eenen ...andkuil, aan den openbaren weg, gevonden was.

Naar wij vernemen, was zij op den gewonen tijd ...og niet te huis gekomen, waarop haar vader, ...*endrik Willems*, haar bij buren en familie te ver...eefs zocht, en eindelijk zich op weg begaf, om haar ...n de omstreken op te sporen, tot men haar te mid...ernacht op bovengemelde plaats doodgeschoten vond, ...ebbende het pistool in den mond.

Dergelijk pistool, met nog een ander, werd in ...nen wapenwinkel alhier, des avonds te voren, ge...ocht door eenen jongeling, die voorgaf daarmede ...p eene bruiloft te moeten schieten. Men verdiept ...ch in gissingen of hier aan eenen gewelddadigen dood, ...n wel aan zelfmoord moet gedacht worden, daar ...le geruchten dienaangaande in omloop zijn, waar...mtrent wij het stilzwijgen moeten bewaren tot dat ...ader licht over deze duistere zaak zal verspreid zijn. ...e instructie wordt met den meesten ijver voortgezet.

(*N. C.*)

Aan de Provinciale Staten van Gelderland.

MIJNE HEEREN!

Wij hebben kennis genomen van de interpellatie ...s heeren VAN DER BRUGGHEN en het antwoord van ...edeputeerde Staten van Gelderland ten opzigte der ...oorwerthsche quaestie, in uwe vergadering van den ... november 1850.

De heer VAN DER BRUGGHEN toonde het juiste besef ... hebben van zijne roeping als vertegenwoordiger ...ezer provincie, toen hij een schriftelijk verzoek aan ...e Provinciale Staten van Gelderland rigtte, om, ...aar aanleiding van art. 163 in verband met art. ...52 der provinciale wet, eene interpellatie te mogen ...oen aan Gedeputeerde Staten over het voorgevallene ...et den gemeenteraad in de gemeente Doorwerth, ... den tegenwoordigen staat van zaken aldaar. Tot ...elichting van zijn verzoek verklaarde de heer VAN ...ER BRUGGHEN: (1) dat het doel zijner interpellatie ...leen was om licht voor deze zaak te verspreiden, en ...at hij dezen stap alleen uit eigene beweging deed. Dat ...e Provinciale Staten er belang bij hebben te weten ...f er ten opzigte eener gemeente van dit gewest, on...t gepleegd zij, dan wel of de handeling, waar...ver de ingezetenen van Doorwerth zich in een open...aar geschrift (*de Doorwerthsche quaestie enz.*, te ...rnhem bij STENFERT KROESE, 1850) zich hebben be...aagd, regtmatig is geweest. Dat hij uit dien hoof...inlichting van Gedeputeerde Staten zou verlangen ... de navolgende vier vraagpunten; als:

1o. Wat is er van het feit, dat bij publicatie ...n den Gemeenteraad van Doorwerth van 30 janu... 1845, eene zaal in het kasteel Doorwerth tot ...eentehuis is aangewezen, en dat de raad dier ...meente in 1850 door den nieuwen burgemeester ... vergadering werd opgeroepen in een ander lo...al, zonder dat de publicatie van 1845 behoorlijk ...s ingetrokken?

2o. Of het waar is dat de burgemeester, nadat de ...eenteraad was ontslagen, door Gedeputeerde Sta..., bij resolutie van 23 maart dezes jaars, is ge...tigd om alle maatregelen te nemen en werk...amheden te verrigten, die anders tot de competen... van den gemeenteraad behooren?

3o. Zoo ja, in hoeverre zoodanige resolutie over...temt met art. 2 van het reglement op het be...ur ten platten lande, in verband met art. 10 ... datzelfde reglement en met art. 139 der grond...t?

...en 4o. Of die toestand der gemeente Doorwerth op ...oogenblik nog zoo bestaat?

Gedeputeerde Staten verklaarden zich, bij monde ...n den heer VAN NISPEN, bereid op deze vragen op ... nader te bepalen dag schriftelijk te antwoorden, en ...erdaad hebben zij, zeer uitvoerig en overeenkomstig ...gewigt der zaak, daaraan in de zitting van vrij...den 8 dezer voldaan. Over het toen gegeven ant...rd op de bovenvermelde vragen, zij het ons ver...d een paar opmerkingen te maken.

...ijn wij den heer VAN DER BRUGGHEN dank schul...dat hij deze quaestie in de provinciale vertegen...rdiging ter sprake bragt, wij betreuren het, dat ...eerst in de laatste zitting dezer vergadering kon ...en behandeld. Immers liep die zitting, welke ... des morgens 9 tot des namiddags 4 uur, en ...r des avonds van 6½ tot ruim 9 uur duurde, ... zoo vele en zoo velerlei gewigtige onderwerpen ...belangen, dat het merkwaardig rapport van Ge...eerde Staten, in antwoord op de interpellatie ...bragt, slechts als ter loops kon worden behan.... En ten andere zijn wij daardoor verstoken van de gelegenheid om, naar aanleiding van dat rapport, ons nader tot de Provinciale Staten te wenden, hetgeen wij zekerlijk niet zouden hebben verzuimd, zoo de zaak in eene der eerste zittingen ware ter sprake gekomen. Thans hebben wij geen ander middel dan de pers, om onze aanmerkingen tegen dat rapport, zoo ter kennis van de Provinciale Staten als van het publiek te brengen. Van dat middel maken wij thans gebruik.

Eene algemeene opmerking moge vooraf gaan. Zij betreft de vraag waarom de tegenwoordige Gedeputeerde Staten de verantwoordelijkheid voor de daden hunner voorgangers op zich hebben willen nemen? Eerst door de pas ingevoerde provinciale wet is het beginsel gevestigd, dat de Gedeputeerde Staten verantwoordelijk zijn voor hunne handelingen aan de staten-vergadering; hetgeen dus onder de vorige wetgeving is geschied door het voormalig collegie van Gedeputeerde Staten, valt buiten den kring, binnen welken de staten die verantwoording van hunne gedeputeerden vragen kunnen, of althans de laatsten verpligt zijn die te geven. Gedeputeerde Staten hadden dus welligt kunnen volstaan met te zeggen: hetgeen door onze voorgangers vóór de invoering der tegenwoordige provinciale wet is verrigt, kan in de tegenwoordige vergadering geen punt van kennisneming uitmaken, en wij bepalen ons tot de verantwoording van hetgeen sedert de invoering dier wet door het tegenwoordig collegie van Gedeputeerden is gedaan. Men zou inderdaad van meening kunnen zijn, dat zoodanige handelwijze voorzigtiger ware geweest, al is het dan ook, dat vier leden van het vorige collegie van Gedeputeerde Staten in het tegenwoordige zitting hebben. Nogthans hebben Gedeputeerden die voorzigtigheid niet noodig gekeurd, maar uit vrije beweging zich verantwoordelijk gesteld voor de handelingen hunner voorgangers, en die goedgekeurd en verdedigd. Wij zijn dus in ons regt als wij, ten opzigte der hier besprokene handelingen, het tegenwoordig collegie van Gedeputeerde Staten met het vorige identifiëren. Niet wij stellen hen, maar zij zelven stellen zich daarvoor aansprakelijk.

De vraagpunten omtrent het gebeurde met de gemeente Doorwerth, gelijk zij door den heer VAN DER BRUGGHEN zijn gesteld, plaatsten geenszins de Gedeputeerden op het voor hen ongunstigste terrein. Wel ligt hadden die vraagpunten met ter zijde lating van bijzonderheden van minder belang, meer de hoofdzaak kunnen betreffen, en de eigenlijke regtsquaestiën scherper kunnen afteekenen, en alzoo het antwoord moeijelijker maken. Maar ook zóó als die vraagpunten zijn voorgesteld, hebben zij genoegzaam aan het licht gebragt, dat eene verdediging van het voorgevallene met de gemeente Doorwerth inderdaad hoogst moeijelijk, zoo niet onmogelijk, is te achten.

Het eerste vraagpunt gold, naar onze meening, slechts eene zaak van ondergeschikt belang, hoezeer zij dan ook de aanleidende oorzaak tot velerlei verwikkeling moge zijn geweest. In beginsel echter, — gelijk de heer VAN DER BRUGGHEN zeer juist deed uitkomen — raakte die vraag een punt van meer gewigt: te weten, de al of niet-bevoegdheid van een burgemeester om eigenmagtig een raadsbesluit op te heffen, en er zijn goeddunken voor in de plaats te stellen. Gedeputeerde Staten verdedigden het gedrag des burgemeesters door voor te geven, dat hij in de noodzakelijkheid zou zijn gebragt geweest om zóó en niet anders te handelen. Vooreerst zouden wij vragen welke *noodzakelijkheid* ooit of immer eene verkrachting der wet en eene overschrijding van magt kon regtvaardigen? Maar ten andere betwisten wij het uitdrukkelijk, dat er hiertoe ooit eenige noodzakelijkheid zou hebben bestaan. In het door ons uitgegeven verslag wordt dat punt uitvoerig en met aanhaling der gewisselde stukken toegelicht. Het is waar dat Gedeputeerde Staten in hun schriftelijk rapport zich zeer gemakkelijk van het door ons openbaar gemaakt verslag afmaken, door te beweren, dat wij de feiten daarin *zeer verminkt* hebben voorgesteld; maar daar die aantijging slechts losweg en in het algemeen ons wordt tegengeworpen, zonder door de aanwijzing van eenige onnaauwkeurigheid te zijn gestaafd, kunnen wij haar voor niets anders houden dan voor eene magtspreuk, of eene oratorische wending, waarmede men gewoon is eene slechte zaak te bemantelen. *Aan verminking* hebben wij ons, zoo ver wij weten, niet schuldig gemaakt; alle eenigzins belangrijke bescheiden geven wij in hun geheel. Maar daarentegen de Gedeputeerde Staten, die ons van verminking beschuldigen, zij gaven brokstukken, voor zoo ver die in hun stelsel dienstig kunnen zijn, uit hun verband gerukt, uit dezelfde bescheiden, die wij *geheel* mededeelen. Met name is dit het geval geweest met het door de Gedeputeerden geproduceerde extract uit de missive des burgemeesters van Doorwerth dd. 18 maart. Men zie in ons verslag, bladzijde 17, waar gansch andere beweegredenen door den burgemeester bij die missive werden aangevoerd, dan door Gedeputeerde Staten zijn erkend geworden. Indien er dus aan ééne zijde grond bestaat tot de beschuldiging van *verminking der feiten*, waarlijk, wij aan onze zijde zouden er het meeste regt toe hebben.

Maar wij kunnen voegzaam dit een en ander ter zijde laten, om ons tot het tweede en derde vraagpunt, die meer de eigenlijke regtsquaestie betreffen, te bepalen. Hebben Gedeputeerde Staten bij hunne resolutie van 23 maart, den burgemeester van Doorwerth gemagtigd om *alleen* alle bevoegdheid uit te oefenen door de wet aan den gemeenteraad toegekend? — En zoo ja, waren Gedeputeerde Staten in hun regt, door zoodanige magtiging te verleenen; en de burgemeester, door van die magtiging gebruik te maken?

Gedeputeerde Staten hebben niet geaarzeld deze drie vragen *bevestigend* te beantwoorden. Waarlijk, wij hebben hunnen moed bewonderd.

Trouwens, de daadzaken zelve te ontkennen, dat zij namelijk bij hunne resolutie van 23 maart die magtiging hebben verleend en de burgemeester er gebruik van heeft gemaakt, dit ging niet aan, daar de stukken het uitwijzen, maar om die daadzaken met de wet in de hand te willen regtvaardigen, hiertoe behoort meer dan gewone moed. De schoonste moed moet echter zwichten voor het *onmogelijke*.

En inderdaad blijkt het uit het verslag van Gedeputeerde Staten zelve, dat zij zich het onmogelijke hadden voorgenomen. Bij niemand toch zal hunne redenering eenigen ingang hebben gevonden, dat art. 10 van het reglement op het bestuur ten platten lande (2), vergunnende dispensatie te verleenen, van eenige bepaling van het *derde* hoofdstuk, ook op het *tweede* hoofdstuk mogt worden toegepast. Blijkbaar geeft art. 10 alleen bevoegdheid om in eenig bijzonder geval aan een te benoemen raadslid dispensatie te verleenen van de in het 3de hoofdstuk vermelde voorwaarden, zoo als de meerderjarigheid, inwoning, census enz. Maar om nu zoodanige uitbreiding te geven aan dit artikel, dat het, krachtens hetzelve zou vrijstaan, voor eene gemeente het grondwettig bestuur op te heffen, en de magt en bevoegdheid van den gemeenteraad aan één persoon op te dragen — dit schijnt waarlijk al te ongerijmd om wederlegging te verdienen. Heeren Gedeputeerden beriepen zich, het is waar, ook in dit geval weder op eene beweerde *noodzakelijkheid*, maar, gelijk de heer VAN DER BRUGGHEN teregt opmerkte, er kan nimmer noodzakelijkheid bestaan om de grondwet met eene pennestreek op te heffen. Waartoe zou de leer van Gedeputeerde Staten niet leiden? — De raad eener gemeente voldoet niet aan de eischen des burgemeesters; welnu, Gedeputeerde Staten zetten dien raad af, en nu blijft de burgemeester alléén over; die op eigen gezag belastingen uitschrijft, keuren afkondigt en in één woord, zich in de plaats stelt van de grondwettige gemeente-vertegenwoordiging. Een schoone waarborg voor de ingezetenen zou op die wijze hun raad opleveren.

Op de laatste vraag des heeren VAN DER BRUGGHEN, of die toestand in de gemeente Doorwerth nog voortduurt, meenden Gedeputeerde Staten te moeten verzekeren, dat de wettige orde van zaken en een regelmatig bestuur zijn hersteld. Deze verzekering noopte den heer VAN DER BRUGGHEN om thans, ten dien opzigte, geen bepaald voorstel te doen, daar de onwettige handelingen, over welke de ingezetenen van Doorwerth zich hadden beklaagd, hadden plaats gevonden onder het voormalig collegie van Gedeputeerde Staten, dat, door zijne handelingen, aan de tegenwoordige vergadering der Staten niet verantwoordelijk is. Het doet ons zeer leed, dat wij de gelegenheid missen bij de Staten onze bezwaren in te brengen tegen die verzekering van Gedeputeerde Staten; want meer dan ooit verkeert op dit oogenblik de gemeentehuishouding van Doorwerth in de schroomelijkste verwarring, en naar ons inzien, in een staat van onwettigheid. Niets liever zouden wij verlangd hebben, dan dat er eenig voorstel bij de Staten gedaan ware, 't welk tot eene voegzame beëindiging van dien toestand had kunnen leiden.

Of kan er gezegd worden, dat er een regelmatig bestuur in eene gemeente is hersteld, waar de ingezetenen eenstemmig van oordeel zijn, dat zij ongehouden zijn de door een onbevoegd bestuur uitgeschrevene belastingen te voldoen? Waar die ingezetenen, juist op dit oogenblik, in massa worden vervolgd met dwangschriften, en met executiën worden bedreigd? Waar die ingezetenen de tusschenkomst des regters moeten inroepen, om zich in hun goed regt te zien gehandhaafd?

Met opzet zijn wij minder uitvoerig in de ontvouwing onzer bezwaren, dewijl wij de ontwikkeling van onze regtsgronden aan onzen pleitbezorger, en de beslissing derzelve aan den regter wenschen over te laten. Met vertrouwen wachten wij die beslissing af; maar inmiddels vonden wij ons genoopt aan de Staten van dit gewest en aan de ingezetenen kenbaar te maken, dat het verslag van heeren Gedeputeerden over de Doorwerthsche quaestie, noch het noodige licht over de zaak zelve, noch het vereischte betoog van de regtmatigheid van het voorgevallene heeft opgeleverd.

Doorwerth, 10 november 1850.

Volgen de onderteekeningen van

Eenige ingezetenen van Doorwerth.

---

(1) Zie het verslag der zitting van 4 november in ...*Arnhemsche Courant* van 10 november.

(2) Art. 10 luidt: »Het wordt, zoolang de Koning daaromtrent geene andere bepalingen mogt noodig achten, aan de Staten der provincie overgelaten, om dan, wanneer gebrek aan geschikte voorwerpen of andere bijzondere redenen van noodzakelijkheid of hooge nuttigheid, ten opzigte van een of ander der assessoren, of verdere leden, behalve den burgemeester, eene ontheffing van eenig bepaalde bij dit *hoofdstuk* (over de vereischte en de redenen van uitsluiting) mogten gebieden, zoodanige ontheffing te verleenen, enz.

Mengelwerk.

Generaal CHANGARNIER's dagorder aan het leger.

Al wie een waar besef van vrijheid en vaderlandsliefde koestert, moet de dagorder van den generaal CHANGARNIER van harte hebben toegejuicht. Als de generaal verklaart dat het leger geen beraadslagend ligchaam is, en geen beraadslagend ligchaam behoort te wezen, zoo uit hij slechts een dier axioma's, welke iedereen hier te lande, bij behoore tot den burger- of tot den militairen stand, zonder tegenspraak erkent. Van het oogenblik af dat een leger een beraadslagend ligchaam wordt, houdt het op de dienaar te wezen, en wordt altoos de meester, ja, al te dikwerf de tiran der uitvoerende magt. In dat geval, neemt geweld de plaats in van regt, en vrijheden, constitutiën, gewaarborgde regten, hoe heilig ook, verdwijnen voor den wil van eenen soldaat van geluk of van eenen populairen bevelhebber; of wel voor de redelooze kracht van eene verwoede en heerschzuchtige stratocratie, die haar eigen woesten en willekeurigen weg volgt. Daarom is strenge krijgstucht noodwendig, niet alleen voor den krijgsman zelven, maar ook voor de veiligheid en de zekerheid des burgers, en voor de belangen van wet en vrijheid. Daarom bestaan er, in elken goed geregeerden en goed bestuurden staat, zekere regelen en bepalingen, ten aanzien des legers, die letterlijk moeten worden opgevolgd. Niemand begreep dit beginsel beter dan de grootste Fransche veldheer van nieuweren tijd, of bragt het strenger in toepassing, gedurende het directoire, het consulaat en het Keizerrijk. Het grondbeginsel van het Fransche krijgs-wetboek is, dat een militair die zich onder de wapenen of bij zijn regement bevindt, in ieder geval en voor elke overtreding der militaire en der gemeene wet, te regt staat voor militaire regtbanken en voor militaire regtbanken alleen. Dit werd bepaald bij de wetten van 13 brumaire en van 4 fructidor, en deze wetten vestigen vaste krijgsraden, bestaande uit zeven leden, die uit alle rangen gekozen zijn, van den *maréchal-de-camps* af tot den *onder-officier* toe, en permanente krijgsraden van revisie, uit vijf leden bestaande. Daar nu de algemeene bepalingen voor het Fransche leger alle demonstratiën en het uitbrengen van alle kreten, onder de wapenen, verbieden, zoo doet de opperbevelhebber van het leger van Parijs, generaal CHANGARNIER slechts zijnen pligt en niet meer dan zijnen pligt, als hij het leger, 't welk onder zijne bevelen staat, opmerkzaam maakt op de voorschriften der krijgswet en op de gevolgen welke eene overtreding dier voorschriften hebben zou. Te onderstellen dat de generaal CHANGARNIER ten deze onberaden of overijld handelde — te onderstellen dat hij handelde zonder genoegzamen grond — dat hij handelde buiten de medewerking of de ondersteuning der voornaamste autoriteiten — of dat hij handelde zonder de overtuiging, dat niet alleen de letter en de geest der krijgswet, maar ook het gevoelen van het gezond gedeelte der natie op zijne hand is — dit zou wezen, hem een groot onregt doen. Een voldoende grond en beweegreden voor het uitvaardigen der dagorder, waarvan hier sprake is, kan worden gevonden in de kreten welke onlangs door twee of drie regimenten in de vlakte van Satory werden aangeheven, en in de gegronde vrees niet alleen van voorname krijgslieden, maar ook van voorname mannen uit alle rangen der maatschappij, die wezenlijk beducht zijn, dat, bijaldien zulke kreten gedoogd worden, de krijgstucht zal verslappen en de demoralisatie des legers er het gevolg van zal zijn. Gedurende de twee laatste jaren, was het gedrag des Franschen legers, onder de hagchelijkste omstandigheden, voorbeeldig. Het behoud van Frankrijk zelf, de tegenwoordige kalmte en rust des lands, zijn, onder 's Hemels beschikking, aan het leger te danken; en dit is eene reden te meer, om de gewapende magt te vrijwaren van alle besmetting van factie- of partij-geest, hetzij ten aanzien van personen, hetzij ten aanzien van zaken. Van deze waarheid is de generaal CHANGARNIER door en door overtuigd, en zijne beschouwingen ten dien aanzien worden gedeeld door de hoogere officieren die onder zijne bevelen staan. Gevoelens, zoo streng overeenkomstig met militairen regel en wet, kunnen niet anders dan strooken met die, welke gekoesterd worden door zulke oude en verdienstelijke krijgslieden als de generaal SCHRAMM en de generaal DE LA HITTE, de ministers van Oorlog en van Buitenlandsche Zaken; en wij zouden niet weten wie ze zou kunnen afkeuren, tenzij hij die wenschen mogt de rust en de constitutie zelve te verkrachten. Er waren welligt oogenblikken van feestelijke opgewondenheid, waarin de President der Fransche Republiek misschien wat al te veel luisterde naar zijne vleijers en gunstelingen, — waarin zijne ooren wat al te gretig kreten hoorden, waarvoor het moeijelijk was doof te blijven. Maar de heer BONAPARTE is thans een ouder en wijzer man dan hij zes weken of twee maanden geleden was, en hij moet, in deze tweede week van november, volledig overtuigd zijn, dat de verlenging van zijn presidentschap en van zijne magt afhangt van het verstandig gebruik, 't welk hij nu van beide maakt. Naleving van de letter en den geest der constitutie, getrouwheid aan zijnen eed en zijne verbindtenissen, moeten zijn schild wezen, niet alleen voor het tegenwoordige maar ook voor het vervolg. Laat hij slechts lijdelijk blijven, en het *status quo* handhaven, 't welk tot nog toe de rust in Frankrijk heeft bewaard en 's lands welvaart heeft bevorderd, dan kan hij rekenen op de vereeniging van de beste mannen aller partijen om hem eene verlenging der presidiale magt, zij het voor langer of voor korter tijd te verschaffen. Slaat hij daarentegen eenen anderen weg in, zoo zal hij terstond mannen van alle klassen en partijen tegen zich in het harnas jagen — welligt eenen mededinger uit den boezem van het leger zelf zien opstijgen, en zijn land overleveren aan al de rampen van eenen burgeroorlog, en van eenen langdurigen en verwoeden strijd. Men heeft meer en meer reden gekregen om hoop te bouwen op de voorzigtigheid en het oordeel des Presidents. Bij meer dan eene gelegenheid heeft hij niet alleen takt en verstand getoond, maar ook goedhartigheid en vaderlandsliefde, en wij hellen over om te hopen dat in de laatste ure de uitverkorene van zes millioen, de noodzakelijkheid zal inzien van goede verstandhouding niet alleen met de wetgeving, maar ook met het leger, de magistratuur, mitsgaders de grondbezittende, de handeldrijvende en de nijvere klassen des lands. Intusschen moet de Wetgevende Vergadering, heden den 11den, bijeenkomen, om hare medewerking en raad te leenen ter oplossing en regeling »*de majoribus rebus*," om de woorden des Romeinschen geschiedschrijvers te bezigen.

11 november.

Ingezonden Stukken.

?

Bij het opmaken der jongste nominatie voor het lidmaatschap van den Hoogen Raad, is in de Tweede Kamer ééne stem uitgebragt op den heer ZIJLKER. (*Handelingen* blz. 71.)

Zou men het lid der Kamer bedoeld hebben? 't Schijnt niet onmogelijk, daar onder de 27 gestemde personen niet minder dan 10 leden van de Kamer voorkwamen.

Is werkelijk de heer J. F. ZIJLKER bedoeld, dan kan als parlementaire curiositeit worden aangeteekend, dat als lid van 't Hoogste Regterlijke Collegie in Nederland iemand in aanmerking kwam, die openlijk verklaarde: *de onderscheiding tusschen Staatsregt en Burgerlijk regt te beschouwen als eene geleerde haarkloverij, waarmede hij zich niet inlaat.* (*Volks-Souvereiniteit en Census* blz. 17.)

In den mond des staatsmans klinkt zulk eene stelling vreemd. Maar in den mond van een lid van den Hoogen Raad zou zij nog vreemder klinken.

Nog een staaltje der vrijgevigheid van den heer VAN BRAKELL-DOORWERTH.

In de *Arnhemsche Courant* van den 19den dezer zijn eenige trekken der vrijgevigheid van den heer VAN BRAKELL-DOORWERTH medegedeeld. Uit het boeksken, waarvan in dat artikel gewag gemaakt wordt, zijn er meer staaltjes van op te zamelen. Zij beslaan daarin zulk eene nederige plaats te midden van het breed vertoog van het onregt, dat der beklagenswaardige Doorwerthers aangedaan werd, dat ze ligt over het hoofd kunnen gezien worden. Het mag daarom van eenig belang geacht worden, er meer bijzonder de aandacht op te vestigen. Dat neem ik de vrijheid thans op mijne beurt te doen. Ziet hier de zaak. — De heerlijkheid Doorwerth heeft geen gemeentelijke veldwachter. Maar de heer VAN BRAKELL, bijna de eenige eigenaar van die gemeente, heeft op zijn verzoek verkregen eene aanstelling voor personen, die als veldwachters over zijne eigendommen dienst doen. Die veldwachters nu, die dienaars van den heer van Doorwerth, bezoldigt de heer VAN BRAKELL zelf, de gemeente betaalt daarvoor niets, volstrekt niets. Hoe vrijgevig, hoe onuitsprekelijk vrijgevig is dat niet.

N.

POLITIE.

Goederen bij Alkmaar *ontvreemd.*

Vijf zilveren hoofdijzers.
Vier gouden voornaalden.
Zes gouden zijnaalden.
Drie paar gouden spelden.
Drie gouden ringen.
Een zilveren eau de la Reine doosje.
Een paar gouden oorhangers met lovertjes.
Een goud repetitie horologie met open gewerkte buiten- en binnen kast — een weinig beschadigd.— Aan het horologie bevindt zich een zware ketting met ronde tonnen.
Een gouden sleutel met rood steentje en stalen stiftje.
Een roode kettingdoos met twee geribde zilveren snuifdoosjes.
Een beschadigd gouden sigarenpijpje.
Eenige gouden en zilveren snippers.
Twee granaten kettingen met booten.
Een paar gouden cantille oorhangers.
Een gouden kettingboot met 10 tonnetjes.
Twee kleinere gouden bootjes met bloedkoralen steentjes.
Twee stalen scharen.
Een zilveren suikerstrooijer.
Een zilveren horologie met dito kast, aan een zilveren ketting van vier strengen, waaraan twee ro... de ballen en een koetje en paardje.

Advertentiën.

† † † Op den 28sten November 1850 des mid-
† † dags ten 12 ure, zullen bij den Kastelein
† *A. JAS*, aan de Steenstraat te *Arnhem*
worden verpacht:

1o. Eene WEIDE onder *Driel*, genaamd *de Kuitert*, groot 2 Bunders, 69 Roeden en 3.. Ellen.

2o. Eene WEIDE in *het Arnhemsche Broek*, aan de Betaniestraat, groot 2 Bunders en 30 Roeden.

Beide perceelen dadelijk te aanvaarden.

Nadere informatiën te bekomen bij Mr. *W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem.*

Ten overstaan van den Notaris Mr. *W. H. TAAIJ*, zullen ten huize van den Kastelein *A. JAS*, aan de Steenstraat te *Arnhem*, op den 27sten November en 1.. December 1850, telkens des avonds ten 7 uur, bij inzet geveild en bij toeslag verkocht worden:

1o. Een HUIS en ERF te *Arnhem*, in de Oeverstraat wijk B. No. 150, op den hoek van de Vossensteeg, in huur bij *L. BEIJER.*

2o. Een HUIS en ERF te *Arnhem*, in de Varkenstraat wijk C. No. 106, in huur bij den Schoenmaker *RADIJS.*

Houtverkooping.

Men zal op Maandag den 25sten November 1850, des voormiddags ten 10 uur ten huize van den Kastelein *A. JAS*, aan de Steenstraat onder *Arnhem*, ten overstaan van den Notaris *VAN ECK*, in het openbaar verkoopen:

33	perceelen zware	DENNENBOOMEN.
18	»	SPARREN en REKKEN.
1	»	LARKEN.
1	»	BERKEN.
20	»	DENNEN KRIBHOUT.

Alles uitgebaakt staande op het Landgoed *Klarenbeek*, onder *Arnhem*.

Aanwijzing is te bekomen bij den Rentmeester of *Klarenbeek* en bij *ENKLAAR*, in het Bosch.

Extra Beste Fijne Mostaard.

Daar ik mij dezer dagen alhier als Mostaard-fabrikant heb gevestigd, zoo neem ik bij deze de vrijheid, mijne nieuw uitgevondene Mostaard aan een ieder aan te bevelen, daar ik vermeen dat de soort alhier nog onbekend is en de prijs zoo matig gesteld zijnde, vlei ik mij met een buitengewoon debiet.

De prijs der potten zijn:

No. 1 bijna 15 ℔ inhoudende *f* 7.00.
» 2 » 10 » » » 4.50.
» 3 » 5 » » » 2.50.

Als ook goede potjes van 10, 6, 4 en 2 Centen.

P. S. Uit gebrek aan localiteit, zoo zijn dezel.. dagelijks ten huize mijner Schoonoud.. *A. L. RENSEN*, Turfstraat alhier, te bekomen, die zich tevens ook gaarne m.. de bezorging daarvan willen belasten.

DERKSON.

Burgerlijke stand.

NIJMEGEN:

Van 12 tot en met 17 november.

Gehuwd: P. Dovianus met J. J. Verhaaff. — .. Mulder met M. Sastra. — S. de Ridder met G.. van Roosmalen.

Bevallen: J. Laarhoven, geb. Omzee, Z. — .. Tielemans, geb. Fleure, D. — J. G. Weijers, .. Hermsen, Z. — G. Derks, geb. Jacobs, Z. — J. Chavance, geb. Vos, D. — A. Snoeck, geb. .. Elsbroek, Z. — J. Hageman, geb. Geere, D. — .. van den Driesschen, geb. van Hulst, Z.

Overleden: E. Geurts, 6 j. — G. Ariens, .. Rossen, 62 j. — P. Albers, 74 j. — A. F. Fr.. teyn, 54 j.

Waterhoogte te Arnhem.

20 Nov. 1 El 7 Palm 3 Duim; gew. 13 D. gev. O..

De .... dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f1.. en .... regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem bij G. J. THIEME, Boekdrukker.